

Univers Pedagogic

 Nr. 6 (842),
 9 februarie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

A FOST SEMNAT MEMORANDUMUL DE ÎNȚELEGERE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII FAZEI A V-A A PROIECTULUI „CONSOLIDAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE PROFESIONALĂ TEHNICĂ ÎN MOLDOVA”

Ministerul Educației și Cercetării (MEC), în calitate de reprezentant al Guvernului Republicii Moldova, „Liechtenstein Development Service - Moldova” (LED), în calitate de reprezentant al Guvernului Liechtenstein, și Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare” (AED) au semnat Memorandumul de Înțelegere referitor la implementarea fazei a V-a a proiectului „Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică în Moldova” (CONSEPT V).

Scopul proiectului CONSEPT V este de a contribui la creșterea ratei de angajare în câmpul muncii a absolvenților din instituțiile de învățământ profesional tehnic (IPT) în sectorul transporturi și în sectorul electronică, prin consolidarea capacităților instituțiilor IPT în stabilirea parteneriatelor sustenabile cu sectorul privat, în scopul asigurării participării acestuia la elaborarea și realizarea programelor de studii, precum și prin îmbunătățirea ofertei educaționale, fiind aliniată la nevoile pieței muncii.

Instituțiile partenere vor implementa un Plan de Management al Parteneriatelor pentru implicarea efectivă a sectorului privat în IPT. Acest lucru se va realiza prin dezvoltarea și instituționalizarea unui modul/curs de Management al Parteneriatelor cu implicarea unui expert internațional. Instituțiile din IPT își

vor elabora planurile de dezvoltare a parteneriatelor și strategia de comunicare pentru a atrage în mod eficient sectorul de afaceri.

Pentru a spori relevanța stagiilor de practică în companii, vor fi oferite instruirii pentru maiștri din companiile și instituțiile partenere cu privire la mentorat. În plus, va fi dezvoltat și testat un set de instrumente de evaluare a stagiilor de practică tripartit, care încorporează feedbackul de la companii, instituții IPT și elevi.

De asemenea, vor fi dezvoltate noi standarde ocupaționale și de calificare, în timp ce capacitățile umane formate vor fi implicate în continuarea de către Direcția Cadrul Național al Calificărilor din cadrul MEC în dezvoltarea altor standarde de calificare. Acest lucru se va realiza prin implicarea consecventă a grupurilor de lucru de experți, reprezentanți ai părților interesate și se va referi la meseriile/profesii, specialitățile selectate: Electrician electronist auto, Tehnician în diagnosticarea tehnică a transportului, Tehnician în trafic auto, Tehnician în automatizarea proceselor tehnologice, Tehnician în electronică.

Proiectul va sprijini dezvoltarea materialelor de învățare și a setului de instrumente de evaluare care să promoveze utilizarea instrumentelor digitale în IPT. Pentru implementarea programelor de studii vor fi îmbunătățite clasele de instruire și laboratoarele de formare din instituțiile partenere selectate.

Proiectul CONSEPT V va susține cadrele didactice în elaborarea

materialelor didactice la meseriile/profesii, specialitățile selectate și va promova utilizarea instrumentelor digitale în procesul de instruire în sistemul învățământului profesional tehnic. CONSEPT V va oferi o susținere substanțială prin activități de formare continuă și follow-up pentru cadrele didactice și manageriale.

Proiectul este finanțat de Fundația Liechtenstein Development Service (LED) și implementat în colaborare cu Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare” (AED), în perioada 2023-2025.

În discursul său, ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, a menționat că obiectivele trasate prin semnarea Memorandumului cu privire la dezvoltarea instituțională și a capacităților IPT și la elaborarea documentelor și materialelor curriculare relevante formării profesionale se pliază pe prioritățile MEC pe dimensiunea IPT și vor fi un suport foarte important, inclusiv în atingerea obiectivelor trasate în Strategia de Dezvoltare „EDUCAȚIA 2030”. Experiența în fazele anterioare I-IV ale proiectului CONSEPT demonstrează că prin colaborarea Ministerului Educației și Cercetării cu Fundația Liechtenstein Development Service (LED) și Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare” (AED) a fost creată o sinergie durabilă, care oferă încredere că scopurile propuse vor fi atinse.

CONSULTĂRI PUBLICE: UN NOU PROIECT DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GENERAL DIN R. MOLDOVA

Ministerul Educației și Cercetării a organizat două ședințe, în format fizic și online, de prezentare și consultare a Proiectului „Îmbunătățirea Calității Educației în Republica Moldova”.

La discuții au participat reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Oficiului Național de Dezvoltare Regională și Locală, UNICEF Moldova, Alianței ONG-urilor Active în Domeniul Protecției Sociale a Copilului, Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, precum și ai cadrelor de conducere și didactice din instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, Federației Sindicale a Educației și Științei, Sindicatului Angajaților din Învățământ și Educație „Viitorul”. Totodată, au fost prezenți și reprezentanți din partea societății civile: AO „Părinții Solidari”, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă.

Secretarul de stat, Adriana Cazacu, a prezentat Proiectul „Îmbunătățirea Calității Educației în Republica Moldova”, care include 4 componente:

- Sporirea eficacității cadrelor didactice în procesul de învățare a elevilor, cu accent pe elevii defavorizați;
- Îmbunătățirea calității și rezilienței mediilor de învățare fizică și digitale în școlile vizate;
- Suportul pentru consolidarea capacităților și managementul proiectului;
- Componenta de răspuns în caz de urgențe.

Obiectivele de bază ale proiectului sunt:

- Îmbunătățirea calității furnizării serviciilor educaționale în Republica Moldova;
- Sporirea eficacității cadrelor didactice în procesul de învățare a elevilor;
- Revizuirea standardelor profesionale pentru cadrele didactice și de conducere, în vederea includerii competențelor digitale minime și furnizarea de programe relevante de formare continuă a cadrelor didactice;
- Furnizarea de programe inovatoare de remediere pentru elevii cu întârzieri academice, inclusiv pentru copiii romi, elevii refugiați din Ucraina și copiii cu cerințe educaționale speciale și dizabilități;
- Îmbunătățirea mediilor de învățare fizică și digitale în școlile din Republica Moldova, în conformitate cu standardele minime de asigurare a calității, aprobate pentru infrastructura și echipamentul școlar și prin prisma sustenabilității investițiilor.

Totodată, proiectul va acorda asistență pentru modernizarea mediului de învățare în 15 instituții de învățământ și construcția a 3 licee teoretice.

Participanții la ședințe au apreciat efortul depus de Ministerul Educației și Cercetării la prezentarea Proiectului și au propus ca gestionarea Proiectului „Îmbunătățirea Calității Educației în Republica Moldova”, inclusiv gestionarea resurselor financiare, să fie una transparentă, cu implicarea angajaților din educație, a părinților, a reprezentanților administrației publice locale și ai societății civile.

La UPSC a fost inaugurat Centrul de Angajabilitate Francofon

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, în parteneriat cu Biroul Național al Agenției Universitare a Francofoniei în Republica Moldova, au inaugurat Centrul de Angajabilitate Francofon UPSC (Centre d'Employabilité Francophone UPSC), care se înscrie în numărul celor circa 40 de Centre de Angajabilitate Francofone deschise până acum în lume și va face parte din această rețea internațională pentru un schimb de bune practici.

Acest proiect prioritar face parte din Strategia Agenției Universitare a Francofoniei, pentru perioada 2021-2025, și vizează angajabilitatea studenților și dezvoltarea antreprenoriatului.

Ce este un CEF?

Un spațiu multifuncțional, dotat cu tehnologie de ultimă oră, care își propune să fie un punct de întâlnire

între studenți, profesori, angajatori, absolvenți și antreprenori, pentru a consolida capacitatea de angajare și integrare profesională a tinerilor. În procesul de formare profesională a

tinerilor se va ține cont de cei 4 poli de activitate ai unui CEF: consiliere, informare și tutorat de angajabilitate; formare complementară în competențe transversale; certificări

profesionale; preincubarea antreprenorială. Studenții de la diferite facultăți vor beneficia de o bună consolidare a competențelor, de un schimb variat de bune practici cu

profesioniști și alte activități dedicate angajabilității și antreprenoriatului.

La deschiderea ceremoniei au fost prezenți delegați ai Agenției Universitare a Francofoniei, administrația și colaboratorii instituției, reprezentanți ai diferitor instituții de învățământ universitar și preuniversitar, parteneri ai Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, reprezentanți ai mediului de afaceri, delegați ai Ambasadei Franței în Republica Moldova și ai Alianței Franceze din Moldova, studenți UPSC.

(Continuare în pag. 2)

O întrebare pentru o instituție de învățământ

Pentru conformitate,
Valentina CURECHI

(Continuare din nr. 5 (841))

Un grup de elevi de la Liceul Teoretic „Orizont”, filiala Ciocana, ghidat de profesorele de limba și literatura română, Larisa Galeru, Galina Filip și subsemnata, a manifestat dorința de a-și exprima opinia despre pace și rostul ei în lume, în contextul realității noastre. În textele prezentate se simt trăirile, emoțiile sincere ale copiilor de vârste diferite, care nu vor să audă nicidecum de cuvântul „război”, respingând totalmente ideea existenței lui pe pământ. Aceste ființe plăpânde, dar extrem de profunde, copiii, sunt cele mai sincere, de aceea, prin gândurile lor pătrunzătoare, ei transmit celor maturi un mesaj palpabil: „Nu acceptați războiul, readuceți pacea în întreaga lume, în inimile și sufletele tuturor oamenilor de bunăcredință”.

Ce este pacea și care este rostul ei în lume?

Valeriu OSTALEP,
elev în clasa a VIII-a „A”

Pacea este o noțiune complexă și înseamnă realizarea multor lucruri pozitive. Dintr-un anumit punct de vedere, ea reprezintă zilnic starea noastră de spirit calmă și armonioasă, care face ca totul în jurul nostru să fie în echilibru și să decurgă în mod firesc. Așa ar trebui să fie sufletul uman: să radieze mereu, bucurându-se pretutindeni de seninătate!

Dacă fiecare dintre noi își menține pacea interioară, acest lucru se reflectă și în exterior.

O minte calmă și neafectată reușește să înfrângă o mulțime de rele. Oricât de gravă și dificilă ar fi situația din jurul nostru, este indispensabil să ne menținem armonia lăuntrică. Izbutind să procedăm astfel, vom simți că lucrurile se schimbă și că multe conflicte pot fi aplatate.

Aceasta ar fi cheia succesului nu doar pentru relațiile interumane, ci și pentru întreaga societate, dacă am încerca să înfrângăm propriile porniri negative și să le ținem sub control.

Extrapolând toate acestea la nivel mondial, putem observa că situația este similară. Liderii țărilor, de asemenea, sunt oameni care trebuie să se conducă de valori înalte, să pună în aplicare toată bunătața, onestitatea și răbdarea de care dispun. Scopul primordial este bunăstarea întregii specii umane - iată premisele de la care trebuie să se pornească. Dacă acesta ar fi primul lucru care s-ar pune pe agenda de negocieri pe plan internațional, atunci majoritatea conflictelor armate ar fi, pur și simplu, evitate.

Înțelegerea reciprocă, discutarea deschisă a problemelor, stima față de oponent și înlăturarea tuturor intereselor personale meschine ar deschide calea spre instaurarea păcii în orice colț al lumii, contribuind la menținerea unui cer senin, lipsit de primejdii deasupra noastră, a tuturor.

(Continuare în pag. 5)

PSIHOLOGUL RĂSPUNDE

CUM ÎI AJUTĂM PE COPII SĂ ÎȘI DEZVOLTE REZILIENȚA?

„Nu cel care este cel mai puternic sau mai inteligent supraviețuiește, ci acela care se adaptează cel mai bine schimbărilor.”
(L. Megginson)

Reziliența este definită drept capacitatea ființelor umane de a se adapta într-o manieră pozitivă la situații nefavorabile. Totuși, începând cu anii 60, conceptul a suferit numeroase schimbări. La început, a fost considerată înăscută, mai apoi atenția s-a îndreptat atât spre factorii individuali, cât și spre cei familiari, sociali, dar și culturali. Reziliența provine din termenul latin *resilio*, „a se întoarce, a ricoșa, a ieși în evidență”. Termenul a fost adaptat în psihologie și în alte științe sociale, referindu-se la persoanele care, deși trec prin situații stresante, nu sunt afectate de acestea din punct de vedere psihologic.

Bazele rezilienței se pun în copilărie și se dezvoltă apoi pe parcursul întregii vieți. Cercetările în domeniu ne arată că cel mai important factor în dezvoltarea rezilienței la copii este relația stabilă, puternică și afectuoasă cu cel puțin unul dintre părinți (un atașament securizant). Dacă au această relație, ea funcționează ca un cadru securizant în care copiii învață, prin modelare, strategii de a face față situațiilor dificile de viață de la părinții lor. Pe măsură ce cresc, reziliența se dezvoltă și prin susținerea altor persoane apropiate copilului: profesorilor și prietenilor.

Una din abordările rezilienței la copii este de a privi această abilitate prin prisma factorilor protectori versus factorilor de risc. Cu cât factorii protectori îi depășesc pe cei de risc, cu atât mai mult putem vorbi de reziliență. Astfel, un copil care a trecut prin numeroase situații adverse va avea nevoie de mai mulți factori protectori pentru a fi rezilient.

Factorii protectori includ 3 categorii:

- **factorii ce țin de familie:** o relație cu părinții plină de afecțiune; absența alcoolismului și consumului de droguri de către părinți; un nivel scăzut de stres în familie; o stare bună a sănătății mintale a părinților;
- **factorii individuali:** autoreglarea emoțională, percepția controlului și a abilității de a avea un impact asupra propriei vieți, stima de sine, empatia, simțul umorului, abilitățile sociale și de comunicare, stare de sănătate fizică bună;

factorii ce țin de comunitate: o familie extinsă care oferă sprijin; a trăi într-o localitate/oraș/casă sigură; experiențe pozitive la școală; apartenența la o comunitate de clasă unde predomină o atmosferă binevoitoare; participarea la activități extracurriculare.

Factorii de risc includ situațiile dificile sau traumatizante prin care poate trece un copil, cum ar fi: schimbarea locului permanent de trai, schimbarea instituției de învățământ, divorțul părinților, pierderea unei persoane apropiate, neglijarea din partea părinților, abuzul sau violența de orice fel.

Potrivit psihoterapeutului Amy Morin, există 8 practici pentru a crește reziliența la copii:

- **Permite copilului să lupte.** „Ca părinți, ceea ce putem face este să le oferim modele atitudinale și comportamentale de rezolvare a problemelor, precum și mai multe oportunități de a exercita reziliența”. Cel mai rău lucru pe care părinții îl pot face, spune Morin, este de a-și „salva” copiii prea mult. Procedând astfel, ei își împiedică copiii să învețe cum să acționeze singuri.

- **Permite copilului să experimenteze respingerea.** Este esențial pentru copii să învețe să facă față situațiilor când sunt refuzați. „Dacă copilul tău nu este ales pentru echipa de baschet, poate te tentează să apelezi la antrenor, să suni la școală, să încerci să rezolvi acceptarea copilului în echipă”, spune Morin. „Dar, eșecul poate fi una dintre cele mai bune oportunități pentru a-și învăța pe copii o lecție de viață. Lecția este: eșecul nu este sfârșitul drumului, ești suficient de puternic pentru a face față eșecului, și atunci când eșuezi, ai multe alte opțiuni”.

- **Nu încuraja „mentalitatea de victimă”.** „Când copiii spun că au o problemă, sunt tentați să îi învinuiască pe ceilalți”, spune Morin. „Când nu reușește la testul de matematică, pot spune că profesorul nu a explicat suficient de bine”. La rândul lor, părinții pot fi tentați să ia partea copiilor. Dar chiar dacă profesorul nu a explicat suficient de bine, copilul se poate apropia repetat și cere o concretizare pe anumite subiecte. Pentru majoritatea părinților, tendința este să facă echitate: să pledeze pentru copiii lor, să le țină partea, doar că, astfel, nu fac decât să-i susțină în rolul de victime.

Iar acest lucru conduce, cu timpul, la o neputință învățată. Cu siguranță, nu ne dorim asta pentru copiii noștri!

- **În momentele dificile, să spui copilului doar un sec „revino-ți” nu e suficient.** A lăsa copiii să „lupte” este important, însă a ignora faptul că ar putea fi dificil pentru ei, din punct de vedere emoțional, nu este o atitudine corectă. E foarte important să-i asiguri că le ești alături, că le validezi emoțiile și îi înțelegi. „Părinții pot găsi acel echilibru dintre a face un pas înapoi, suficient pentru a permite copilului să se confrunte cu unele dintre problemele sale, și a empatiza cu el.” A vorbi cu copiii despre sentimentele lor este extrem de important: li se dezvoltă capacitatea de a-și verbaliza emoțiile, stările și sentimentele ulterior, adulții fiind, iar acest lucru îi va ajuta și îi va învăța să treacă mai ușor peste situațiile dificile.

- **Ajută-ți copilul să învețe cum să-și recunoască sentimentele și emoțiile.** „Atunci când copiii își pot numi emoțiile, există o probabilitate mai redusă ca ei să reacționeze impulsiv”, spune Morin. „Dacă copilul tău poate spune „Sunt supărat”, este mai puțin probabil că va lovi sau va distruge ceva pentru a-ți arăta că e supărat.” În schimb, copiii care nu pot vorbi despre emoțiile și sentimentele lor, tind să se exteriorizeze impulsiv, ceea ce îi pune în incertitudine pe adulți. Ajutând copiii să se simtă confortabil când vorbesc despre emoțiile lor, părintele îi formează și abilitatea de a se gândi la ceea ce îi face să se supere și, prin asta, de a face față situației deranjante. Anume asta înseamnă reziliența.

- **Oferă copilului instrumente de autodisciplinare și calmare.** „Cunoșc câțiva părinți care au creat un gen de „set de calmare” pentru copilul lor”, menționează Morin. „E vorba de un set ce conține o carte de colorat, ceva plastilină și o loțiune care miroase bine, cu un bilețel care îi reamintește copilului să folosească setul ori de câte ori este supărat, trist, furios sau se simte singur”. Chiar dacă această tehnică specifică poate să nu funcționeze pentru toți, ideea este că orice părinte își poate învăța copilul să-și asume responsabilitatea pentru sentimentele lor și să se autocalmeze. Utilizarea unor astfel de instrumente, tehnici și rutine îi va ajuta pe copii să-și gestioneze emoțiile în mod continuu și,

Aurelia ZLOTEA,
psiholog

pe măsură ce trec anii, să-și formeze abilități sănătoase de adaptare.

- **Ca părinte, recunoaște-ți greșelile și apoi corectează-le.** Greșelile părinților sunt oportunități pentru ca aceștia să le arate copiilor cum să reacționeze la erori, precum și să le transmită mesajul că orice om este supus greșelii. Chiar și cei mai pregătiți părinți greșesc din când în când – se înfurie pe cei din jur sau strigă la soț/soție, sau uită de vreo urgență. Este important, totuși, ca părinții să-și asume propriile greșeli în fața copiilor lor și apoi să le remedieze. Acest lucru le arată copiilor că, indiferent de gravitatea greșelii, dacă sunt sinceri și autentici în încercarea de a o repara, lucrurile se pot îmbunătăți.

- **Transmite copilului mesajul că efortul personal, munca sunt ceea ce îl definesc, nu rezultatele pozitive sau negative.** Când ne concentrăm prea mult asupra rezultatelor, copiii vor trișa la școală pentru că vor crede că cel mai important lucru din lume este obținerea notelor maxime și nu contează cum ajung să le obțină. Vrem să îi învățăm pe copii că ceea ce contează cu adevărat este să fie onest, să fi bun, să muncești din greu, să perseverezi. Este foarte important ca părinții să-și concentreze eforturile în această direcție. Copilul care crește, știind că efortul lui este ceea ce contează mai mult decât rezultatul obținut, va fi mai rezilient când va eșua sau când va fi respins.

În copilărie mai toate întâmplările neplăcute sunt percepute ca adevărate drame – laptele e prea fierbinte, cașcavalul s-a topit, fratele mai mic a rupt pagini din cartea mea etc. Evident, nu ne putem iluziona prea mult, căci aceste lucruri nu pot fi schimbate. Însă, ceea ce putem face noi, ca părinți, este să-i oferim copilului instrumente și tehnici care să-l ajute să facă față „luptelor” sale cotidiene, astfel încât, ulterior, în viața de adult să știe ce trebuie să facă, ce atitudine să ia în dependență de situațiile stresante cu care se va confrunta.

Dragi părinți, iubii-vă necondiționat copiii. Acest lucru le va oferi o bază solidă în dezvoltarea lor personală.

La UPSC a fost inaugurat Centrul de Angajabilitate Francofon

(Continuare din pag. 1)

Rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Alexandra Barbăneagră, a adresat mulțumiri Agenției Universitare a Francofoniei și a subliniat faptul că Centrul de Angajabilitate Francofon al UPSC este un proiect care face parte, la fel, din Strategia de dezvoltare a universității. Acest spațiu de servicii va fi pus la dispoziția studenților francofoni de la toate cele 8 facultăți ale universității. Astfel, studenții vor avea multiple oportunități și perspective de dezvoltare profesională și personală, ceea ce va facilita angajabilitatea acestora și le va dezvolta spiritul antreprenorial.

Prezent la eveniment, directorul regional al Biroului AUF pentru Europa Centrală și de Est, Mohamed Ketata, a apreciat efortul francofonilor din regiune și al celor din UPSC, accentuând că acest proiect a fost posibil datorită parteneriatului dintre AUF și Universitate, iar Agenția Universitară a Francofoniei va susține universitățile membre în toate tipurile de activități

francofone: cercetare, angajabilitate, cultură, învățământ, guvernanta ș.a.

La rândul său, Claudia Vișan, responsabilă Biroului Național AUF-Moldova, a felicitat comunitatea academică și studențească a universității cu această realizare frumoasă, menționând că facilitarea inserției profesionale a tinerilor va fi posibilă datorită unui ansamblu de servicii orientate spre consiliere și tutorat, dezvoltarea de soft skills, certificarea competențelor complementare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale studenților.

Simon Rigo, responsabil de misiunea lingvistică și universitară în cadrul Campus France, a salutat implementarea acestor feluri de proiecte, precum Centrul de Angajabilitate Francofon, în cadrul universităților din Republica Moldova, țară pe care a îndrăgit-o de când a venit în misiune aici.

Reprezentanta absolvenților UPSC, Ludmila Galbura, care activează în calitate de profesor de limbă franceză și a deschis un birou de traduceri, prezentă la eveniment, i-a felicitat pe actualii studenți și a menționat că ei sunt norocoși de a avea oportunități

antreprenoriale și de angajabilitate propuse de AUF și UPSC. Astfel, să profite de această șansă și vor putea mai ușor să se angajeze sau să-și deschidă propria afacere în viitor.

Ian-Claudiu Sarivan, student în anul III la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, a adus mulțumiri administrației universității și reprezentanților AUF, din partea tuturor studenților francofoni, pentru grija lor pentru viitorul tinerilor, reiterând activitățile frumoase care au fost organizate în cadrul proiectului CEF UPSC chiar și până la inaugurarea sa.

Anastasia Suslov: „Prin exemplul meu vreau să inspir și să motivez alți tineri să devină mai activi, mai vizibili și mai vocali în comunitate”

A acceptat provocarea vieții și a ajuns cu mult dincolo de capacitățile ei. A făcut din necesitate o virtute și a progresat, folosind-o ca pe o trambulină, ca să se înalțe deasupra tuturor împrejurărilor nefaste. Astfel, a ajuns o purtătoare de cuvânt, o voce a celor care nu pot să vorbească. Este vorba despre Anastasia Suslov, căreia Ministerul Educației și Cercetării i-a decernat Premiul Național pentru Tineret, mai exact „Cel mai bun lider de tineret al anului 2022”. Tânăra din nordul Moldovei are deficiențe de vedere, dar anume acest fapt a făcut din ea o luptătoare și o învingătoare.

– Dragă Anastasia, suntem bucuroși și profund recunoscători pentru aportul pe care ți-l aduci în societate. Credem că premiul „Cel mai bun lider de tineret al anului 2022” îți aparține pe bună dreptate. Felicitări!

– Mulțumesc.

– Ai fost surprinsă de acest premiu?

– Recunosc că nu a fost o surpriză pentru mine! Poate voi da dovadă de lipsă de modestie, dar abia acum înțeleg că îl merit cu adevărat. Nu fiecare persoană, mai ales cea care nu vede mai departe de nasul propriu, ajunge să facă asemenea lucruri.

– „Urmează-mă” este categoria în cadrul căreia ai fost menționată. Acest îndemn concordă cu scopul tău?

– Aceasta este ceea ce mă identific, căci prin exemplul meu vreau să inspir și să motivez alți tineri să devină mai activi, mai vizibili și mai vocali în comunitate.

– Deja de un an ești producătoare și moderatoare podcastului „E timpul să vorbim”, la care ai invitați pe cinste. Abordezi mai mult teme sociale și civice, după cum am înțeles?

– Da, „E timpul să vorbim” este despre subiectele tabu din societatea noastră, prin prisma experienței diferitor activiști și activiste. Sunt subiecte pe care școala nu reușește să le acopere. Podcastul este destinat tinerilor și tinerelor, în mare parte.

– Acum doi ani activai în funcția de președintă a Consiliului de elevi. Ce probleme erau actuale pentru acea perioadă?

– Începând cu anul 2020, am devenit președinta Consiliului de elevi din școala în care studiam. Eram în clasa a XI-a și, fiind deja pasionată de voluntariat, probleme sociale, activism, drepturile omului, mi-am dorit să implementez toate acestea în școala mea. Totodată, Consiliul elevilor a devenit un remediu pentru mine, căci, din cauza dizabilității severe de vedere, nu eram destul de inclusă în orele școlare și am găsit locul potrivit în care să mă manifest și să devin utilă și implicată. Astfel, de-a lungul a doi ani, am fost implicată în diverse proiecte, am interacționat cu organizații, am conectat elevii cu diferite cauze sociale. Printre acestea

sunt drepturile femeilor, egalitatea de gen, conștientizarea sindromului Down, nonviolența, drepturile copiilor, educația sexuală, educația media și multe alte subiecte. A fost o perioadă foarte fructuoasă pentru această structură și pentru elevii liceului.

– Ești activă și în comunitate. Împreună cu tineri din municipiul Bălți ați promovat protecția mediului, alăturându-vă mișcării internaționale Fridays for Future, care este practic o demonstrație a tinerilor ce solicită acțiuni din partea guvernelor împotriva schimbărilor climatice. Cu ce rezultate s-au soldat toate acțiunile întreprinse în acest sens?

– În anul 2019, împreună cu alți tineri, am organizat un protest în mun. Bălți. Pentru un oraș precum Bălțiul, nu este tipică organizarea unor asemenea mișcări publice, mai ales de către tineri. Astfel, am încercat să demonstrăm că tinerilor le pasă și ei vor să fie auziți. Am reușit să organizăm mai multe proteste în oraș, să înaintăm petiții. Am organizat mai multe plantări de copaci, acțiuni de salubritate, iar un eveniment grandios, așa spune, pentru municipiu (dacă l-am raporta la resursele foarte mici de care dispunem) a fost organizarea unei colectări de deșuri în întreg municipiul, în urma căreia în 11 puncte s-au colectat peste o tonă de plastic și hârtie. Cel mai important este că de-a lungul activității „Fridays For Future Bălți” am reușit să implicăm mulți tineri, să comunicăm cu diverși factori de decizie, organizații și să ne dezvoltăm multilateral.

Acum îmi aduc aminte de toate cele reușite și mă copleșește un sentiment de mândrie. Noi eram adolescenți, aveam între 16 și 19 ani, dar am reușit atâtea să facem și să învățăm!

– În perioada când în sistemul de învățământ se puneau bazele procesului de educație incluzivă încă erai elevă, fapt ce ți-a adus multe suferințe. Ce ți-a dat puteri să te ridici și să devii o învingătoare?

– Încă nu mă consider o învingătoare, atâta timp cât copiii cu dizabilități de vedere nu au parte de o educație cu adevărat incluzivă în Republica Moldova. Unicul lucru care face diferența dintre mine și ei este faptul că am ieșit din acest sistem,

însă am ieșit distrusă. Este incredibil de dureros să pierzi ceea ce îți asigura independența și libertatea, iar în jur nu există soluții eficiente (sau acestea nu sunt aplicabile) pentru a te sprijini. Deși au fost multe căderi, încercări, acum, uitându-mă în urmă, îmi dau seama că toate acestea m-au ajutat să mă formez, încetul cu încetul, ca o persoană puternică, curajoasă și dornică de a mișca lucrurile din loc. Probabil, încă un timp lung va fi necesar pentru a analiza toate cele întâmplate, însă acum știu sigur că, deși nu mai sunt parte a acestui sistem, vreau să contribuie la schimbarea eficientă a lui. Cred că asta îmi dă puteri – ideea că pot ajuta alți elevi și părinți să nu repete experiența dificilă și dureroasă pe care am avut-o eu.

– Spuneai într-un comunicat că nimănui nu-i place să fie compătimit. Este cel mai distructiv sentiment pentru om, mai ales dacă compasiunea se manifestă public, față de colegi, ca în cazul tău. Este adevărat că în repetate rânduri ai vrut să abandonezi școala din cauza intimidărilor?

– Din păcate, în ultimii trei ani de liceu (perioadă în care vederea mea regresa), ideea de a lăsa totul baltă persista. Era insuportabil să urmăresc cum colegii mei pot scrie, citi și participa la ore, pe când prezența mea la școală se rezuma la statul în bancă... Sigur, unii profesori încercau să mă includă la ore, să răspund ceva oral sau îmi dădeau testele să le rezolv acasă (unde am un dispozitiv special care mă ajută să citesc și să scriu (Sistem televizat cu circuit închis), însă mi-am format ideea că „un slab văzător nu poate face matematică, informatică, chimie, fizică, biologie, geografie și altele”. Chiar a fost complicat și nu cred că e necesar să vorbesc și despre trăirile emoționale ale unei adolescente care se confruntă cu pierderea continuă a vederii.

– Fiecare dintre noi poate să devină ambasador al unei cauze care îl vizează. Tu faci parte dintre cei care au luat atitudine, devenind un purtător de cuvânt al nevăzătorilor din țară. Actualmente te axezi mai mult pe promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități de vedere. Vorbește-ne despre cei cu care colaborezi și despre reușitele obținute până în prezent?

– Cea mai frumoasă colaborare este cea cu Centrul „Low Vision” de la Chișinău. Este o organizație non-guvernamentală care prestează servicii sociomedicale persoanelor cu probleme de vedere, începând cu cei mai mici pacienți și până la bătrâni. La acest centru mă simt în apele mele, în siguranță și utilă. Împreună

am reușit să promovăm interesele persoanelor cu dizabilități de vedere, prin intermediul mai multor evenimente publice, simulări ale vederii slabe și discuții cu alte persoane ce se confruntă cu asemenea probleme. „Low Vision” este despre specialiști și oameni de un nivel superior. Aceștia au avut și au o contribuție imensă în viața și formarea mea. Doar datorită lor am putut continua studiile și găsi puteri, curaj și inspirație pentru a vorbi despre problemele cu care mă confrunt.

– Recent ai depus o petiție la Consiliul pentru egalitate. Care este intenția acesteia?

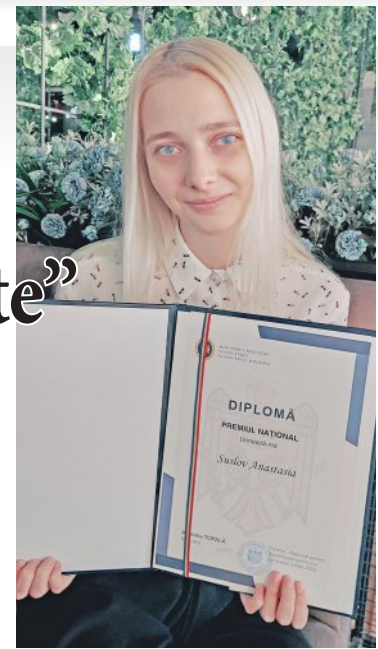
– În luna octombrie 2022, am înaintat o petiție ce vizează neadaptarea rezonabilă a procesului educațional (raportat la dizabilitatea mea de vedere). Din păcate, abia la finele clasei a XII-a am aflat ce este educația incluzivă și că eu nu m-am regăsit în această formulare, fapt ce mi-a afectat mult starea psihoemoțională. Această formulare a rămas doar pe hârtie, fără a fi luată o atitudine corectă de către administrația școlii, Direcția locală de învățământ și de către Ministerul Educației și Cercetării. Iar obiectivul acestei plângeri este prevenirea situațiilor similare. Înțeleg bine că acest sistem are multe lacune, dar nu e o scuză pe care să o accept. Vreau ca toți elevii, indiferent de statut, să aibă acces la educație.

– Dat fiind faptul ca ai trăit o experiență care te-a afectat emoțional pe parcursul studiilor în școală, ce schimbări ai propune pentru sistemul de învățământ care ar viza integrarea și susținerea copiilor cu necesități speciale?

– Răspunsul e cât se poate de simplu: e necesar ca fiecare să-și facă lucrul. Administrația școlii să identifice acești elevi, să-i informeze despre drepturile și posibilitățile existente, să implementeze condițiile necesare (de exemplu, adaptarea spațiului, programe educaționale individualizate, oferirea unui cadru de sprijin); asistenții sociali să monitorizeze integrarea și incluziunea acestor copii în școli și nu doar; serviciile de asistență psihopedagogică să abordeze acești copii și să le ofere acel suport psihologic extrem de necesar. Ministerul Educației și Cercetării să găsească soluții eficiente, specifice fiecărui elev cu cerințe educaționale speciale. Este nevoie de o abordare comprehensivă și lucrul colectiv. Nu am să obosesc să o zic, dar persoanele slab văzătoare sunt total diferite și au nevoie de o abordare individuală: dacă unui slab văzător e suficient să-i mărești dimensiunea textului, altuia nu, căci are nevoie de tipărire în sistem Braille. Iar procentul acestor elevi nu este atât de mare și imposibil de abordat. E necesar ca educația incluzivă să nu rămână la nivel de concept pe hârtie, căci suferă copiii și familiile lor în cazul în care cineva din lista enumerată mai sus nu respectă legea.

– Ai ales să-ți faci studiile, la distanță, în cadrul unei academii din București. Este cumva rezultatul impedimentelor întâlnite în sistemul educațional național?

– Studiez „Entrepreneurship” la Business Academy, o școală internațională privată. Mi-am dorit mult să pot continua studiile la universitate, dar din cauza stării de sănătate și a nedorinței de a repeta experiența de la școală, am amânat studiile pe un an. Totuși, am căutat o posibilitate de a studia la distanță,

ceea ce nu am găsit în Moldova. Mai târziu am aplicat la această școală, care mi-a oferit o bursă de studiu.

– Te-ai determinat vizavi de opțiunea viitoarei profesii?

– Acum nu aș putea da un răspuns categoric. Mă regăsesc în mai multe domenii, dar ferm este că vreau să fac ceva pentru a putea ajuta oamenii.

– Cine te susține și îți este mereu alături?

– Sunt o norocoasă, căci am o familie fenomenală, care îmi este alături necondiționat. De asemenea, am prieteni neaipoșteni. La școală am avut parte de colegii faini, cu umor bun și mereu gata să mă susțină. De fapt, dacă e să mă gândesc, am o comunitate de oameni minunați, mereu gata să fie alături. Cel puțin la acest capitol chiar sunt o norocoasă.

– Am descoperit la tine autoironia, te ajută cumva să depășești momentele grele, cauzate de deficiența ta de vedere?

– Autoironia mereu a fost și va fi un colac de salvare. Orice situație trebuie abordată cu o doză cântărită de umor. Uneori suntem prea severi cu noi și cele ce se întâmplă în jur, fapt ce ne deprimă și distruge. Umorul bine intenționat și folosit la locul său în proporții adecvate chiar ajută.

– Te-ai gândit vreodată, dacă cu 2% din vedere ai reușit să obții atâtea, ce ai fi putut face dacă aveai posibilitatea să vezi 100%?

– Deseori mă gândesc la acest fapt. Ca orice om, mi-am torturat creierul cu întrebări de genul: „De ce eu?”, „De ce așa?”, „Dacă nu ar fi fost?”. Uneori, imaginându-mi că într-o zi aș putea vedea bine, îmi apărea o rază de tristețe. Și e straniu, căci orice persoană ar vrea să fie sănătoasă și lipsită de nevoi. Nu sunt sigură că având 100% vedere aș face tot ce am făcut cu doar 2%. Anume aceste 2% m-au motivat mereu. Totuși, sunt recunoscătoare pentru tot, căci fiecare lucru din existența noastră își are sensul său. Important e să fim capabili să îl recunoaștem și să facem ceva cu el.

– Ai acceptat provocarea vieții. Ai pășit dincolo de capacitățile tale. Ai putea afirma că deficiența de vedere te-a făcut o luptătoare și o învingătoare?

– Cu siguranță, dizabilitatea de vedere a avut un rol decizional imens în formarea mea. Încă nu pot spune că m-am acceptat, dar dacă aș compara persoana care eram acum 3 ani cu cea care sunt azi, diferența este colosală și îmi plac schimbările în bine pe care le observ.

– Anastasia, îți urăm să rămâi și în continuare o luptătoare fidelă a cauzelor nobile pe care le susții, iar elanul și entuziasmul de care dai dovadă să inspire și să motiveze alți tineri să devină activi și ingenioși ca și tine.

A intervievat
Silvia ȚURCAN

Tekwill în Fiecare Școală

Cel mai mare maraton de coding din țară și-a desemnat câștigătorii

202 elevi și 58 de profesori din toată țara au participat la cel mai mare maraton de coding din Republica Moldova, organizat în cadrul „Tekwill Junior Ambassadors”. Concursul a fost organizat simultan în Chișinău, Cahul și Bălți. După o selecție riguroasă, au fost desemnați 155 dintre cei mai buni programatori, care urmează a fi premiați.

Timp de 3 ore de maraton, participanții au avut de rezolvat 4 probleme ce țin de activitatea umană cotidiană, socială, prin identifi-

carea algoritmilor potriviți și scrierea soluției-cod în limbajul C/C++.

Printre câștigătorii maratonului se numără Laurențiu Bodlev, elev la Colegiul „Iulia Hasdeu” din orașul Cahul, care a reușit să ocupe prima poziție în sudul țării. Pasionat de domeniul IT, acesta studiază limbajul C/C++ de mai bine de 3 ani.

„Maratonul de astăzi a fost foarte interesant, am folosit mulți algoritmi, ca, de exemplu, programarea dinamică, grafuri și altele. În viitor mi-aș dori o profesie în IT, deoarece acestea fac parte din domeniul viitorului. Aș dori să învăț mai bine C Sharp, Python, fiindcă ele sunt cele mai utilizate. Pentru moment, cel mai tare îmi place C++”, spune Laurențiu.

Cei mai buni programatori au fost desemnați în funcție de punctajul acumulat și timpul de rezolvare.

„După organizarea competiției din acest an, am rămas cu emoții pozitive și, văzând dorința, motivația elevilor, mi-am reîncărcat și eu bateriile pentru următorul an. Elevii și-au demonstrat atât abilitățile tehnice, cunoașterea limbajului C/C++, cât și gândirea analitică și algoritmică. Am observat o evoluție și creștere semnificativă pe acest plan din partea elevilor. Mă bucur foarte mult că participanții de anul trecut, care nu au fost premiați, au participat în acest an și au obținut locuri de frunte. Nimic nu poate fi mai frumos, probabil, pentru mine. Acesta a fost cel mai memorabil moment în care m-am regăsit și eu. Orice muncă este răsplătită”, a declarat Ernest Bîcă, mentor al cursului „Programarea Algoritmilor în C/C++”, marca „Tekwill în Fiecare Școală”.

„Totul depinde de elev. Dacă elevul are o gândire algoritmică, care deja a fost dezvoltată la alte discipline, atunci este clar că și profesorului îi vine mai ușor ca să poată să-l formeze, să-i dezvolte acea logică de care are nevoie elevul pentru a o aplica în rezolvarea problemelor cu ajutorul programelor”, a declarat

Mihai Zanet, profesor de matematică și informatică la Gimnaziul Enichioi din raionul Cantemir.

De menționat că fiecare dintre elevii care au participat la maratonul de coding urmează cursul „Programarea Algoritmilor în C/C++”, care este predat în prezent în 333 de instituții de învățământ din țară.

„Este o bucurie pentru mine să văd ce a realizat proiectul în ceea ce privește promovarea educației STEAM. Sper că acest trend pozitiv al educației STEAM în regiunea de sud va continua cu suportul proiectului. Aș vrea să felicit echipa care stă în spatele acestuia și să le urez mult succes”, a declarat Boris Filipov, manager de program în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Suedia se mândrește că, împreună cu Uniunea Europeană, susține educația STEAM în Moldova și, în special, în regiunea de sud, cu accent pe Cahul, pentru a sprijini viitorul Moldovei, astfel încât tinerii să obțină profesii noi, abilități pe care le pot folosi pentru inovație, educație, dar și pentru a sprijini dezvoltarea economică și democratică a Moldovei”, a declarat Catarina Nilsson, manageră de program, EU ICT Cooperare pentru Dezvoltare, Ambasada Suediei.

Competiția „Tekwill Junior Ambassadors” se desfășoară în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul financiar oferit de Uniunea Europeană și Suedia.

Cor.UPP

Concurs de burse la Școala Europeană a Parteneriatului Estic

Un concurs al Programului de Burse pentru anul academic 2023/2024 a fost lansat pe 1 februarie curent de Școala Europeană a Parteneriatului Estic din Georgia. La acesta pot aplica elevi din statele Parteneriatului Estic (Republica Moldova, Ucraina, Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Georgia), cu vârste cuprinse între 16 și 17 ani.

Astfel, cei mai buni 20 de elevi vor primi o bursă completă, iar procesul de aplicare pentru admitere la studii este deschis până în data de 16 martie 2023. Formularul de înscriere

poate fi accesat pe pagina web (eapeuropeanschool.eu) a Școlii Europene a Parteneriatului Estic (EaP - Eastern Partnership).

Reamintim că pe parcursul ultimilor 3 ani 17 elevi din R. Moldova au absolvit această instituție: 4 - în 2020, 5 - în 2021 și 8 - în 2022. De asemenea, în anul 2021 au fost înmatriculați 5 învățăcei din țara noastră, ei urmând să absolvească în 2023. Școala Europeană a Parteneriatului Estic a fost fondată în 2018 la Tbilisi (Georgia), ca parte a eforturilor Uniunii Europene și ale țărilor partenere de a consolida oportunitățile educaționale pentru elevii din cele 6 state.

Reporter UPP

La Președinție 11 tineri și-au finalizat stagiul de practică

11 stagiarii, care au lucrat în diverse departamente ale instituției prezidențiale, precum și în cadrul echipei de consilieri ai președintelui Republicii Moldova, au absolvit Programul de stagii la Președinție. Cu această fericită ocazie, pe 2 februarie curent ei au fost felicitați de Maia Sandu, președintele țării.

„M-am bucurat să-i revăd pe cei 11 tineri și tinere care

au participat la Programul de stagii în cadrul Președinției și care au avut astăzi ceremonia de absolvire. Timp de trei luni, stagiarii și-au dezvoltat abilitățile profesionale alături de colegii noștri și au avut ocazia să înțeleagă mai bine

cum funcționează instituțiile statului. Între timp, unii dintre aceștia au reușit chiar să se angajeze în instituții publice. Mă bucur că ei pun umărul la transformarea țării pe calea noastră europeană. Vom continua să promovăm tinerii care doresc să se implice

– avem nevoie de energia, spiritul civic și ingeniozitatea lor!”, a spus șefa statului

După care Veaceslav Negruța, secretarul general al Președinției, le-a înmănat în mod solemn absolvenților Diplomele respective de studiu. De remarcat că Programul de stagii se află la ediția a II-a, fiind destinat viitorilor profesioniști în cadrul Președinției și altor instituții adiacente.

Cor. UPP

SPORT INTERNAȚIONAL

Cinci medalii pentru luptătorii moldoveni la Zagreb Open

Oprestație excelentă au avut reprezentanții școlii moldovenești de lupte la Zagreb Open, ce s-a desfășurat în perioada 1-5 februarie curent, în capitala Croației. Ei au cucerit o medalie de aur, două de argint și tot atâtea de bronz.

Aurul e la Anastasia Nichita

De trofeul suprem în cat. 59 kg s-a învrednicit Anastasia Nichita (23 de ani), obținând într-un stil magistral 4 victorii, fără să cedeze niciun punct pe parcursul confruntărilor. În lupta sa inaugurală la acest concurs, campioana mondială în exercițiu a învins-o prin superioritate tehnică (11-0) pe azera Alyona Kolesnik (28 de ani), multiplă medaliată cu bronz la Campionatele Europene. A urmat disputa, cea mai dificilă, cu titrata și ex-

perimentata japoneza Yui Sakano (29 de ani), campioană mondială U-23 în 2017. În prima repriză sportiva noastră nu a avut parte de dificultăți, prin mișcări imperceptibile, de o incredibilă ușurință, executând câteva procedeele de trecere în spatele adversarei, notate cu câte 2 puncte. În partea a doua a meciului atleta din Japonia a întreprins un veritabil asalt cu scopul de a se revanșa, însă de fiecare dată a fost surprinsă de luptătoarea noastră pe contraatac, scor final 7-0. Apoi discipola lui Tudor Cirlan s-a impus fără drept de apel în fața a două reprezentante ale Ungariei. Mai întâi sportiva din Tătărești, Strășeni, a surclasat-o pe Viktoria Borsos, vicecampioana mondială U-20 de anul trecut, partida încheindu-se doar după 40 de secunde, cu 4 procedee consecutive de rostogolire. După care veni rândul sportivei Nikolett Szabo, lupta parcă fiind trasă ca prin indigo cu cea precedentă.

Argint pentru Mariana Draguțan și Alexandrin Guțu

Mariana Draguțan (22 de ani) s-a clasat pe treapta a II-a a podiumului de premiere în cat. 55 kg. În prima luptă ea a fost mai rapidă și mai agilă decât sportiva din Ungaria,

(Continuare în pag. 8)

Revista școlară & jurnalismul școlar – alternativă educațională

Nivelul de vârf al piramidei modelelor de învățare îl constituie formarea comportamentului creativ. Educației de astăzi îi revine rolul să pregătească elevii pentru o lume revoluționară mai rapidă ca niciodată, ce are nevoie de discipoli apti să gestioneze schimbările și să fie coordonați de două competențe absolut vitale într-o civilizație, care tinde spre globalizare: cunoașterea dinamică și abilitățile digitale excelente.

Svetlana GANGAN-BARBU
profesoară de istorie
și științe socioumane,
Centrul de Excelență în
Viticultură și Vinificație
din Chișinău

Pentru un spirit nou într-o lume a vitezei, o concepție materialistă asupra lumii și ființei umane nu mai este suficientă pentru a răspunde exigențelor societății de azi. Viitorul impune o schimbare fundamentală în modul nostru de a gândi; individualitatea ca entitate spirituală independentă ar trebui să fie punctul de pornire pentru toate eforturile de reînnoire a societății noastre. Aptitudinile intelectuale, artistice, morale sunt dezvoltate în mod egal și valorificate în procesul apariției unei reviste în cadrul Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău (C.E.V.V.C). Scopul revistei este de a valorifica, cultiva și facilita accesul elevilor la libertatea de exprimare și dezvoltarea capacităților digitale, prin intermediul jurnalismului școlar.

Articolele scrise de către elevi în revista „Spiritul Educațional” le oferă posibilitatea de a-și autoevalua competențele lingvistice însușite la ore și competențele digitale legate de pachetul Office.

Articolul de față își propune o analiză și câteva răspunsuri cu privire la jurnalismul școlar ca mod alternativ de a preda / evalua gândirea critică.

În ultimii ani tot mai multe școli oferă elevilor șansa de a învăța tainele jurnalismului, prin organizarea diverselor activități extrașcolare, precum crearea unor redacții, cluburi de jurnalism, realizarea unor reviste, ziare la nivel de clasă sau la nivel de școală, care are, din punctul meu de vedere, doar avantaje pentru tineri.

Actualmente se constată un activism scăzut al tinerilor în promovarea comunității din care fac parte, prin lipsa de comunicare și relaționare directă, de aceea ne propunem ca prin activitățile Centrului de Jurnalism școlar să sporim numărul tinerilor care vor promova comunitatea, instituția,

prin accesul la informație și parteneriatul direct cu mass-media.

Revista școlară reprezintă cea mai complexă formă de activitate culturală ce se desfășoară în școli. Editarea unei reviste este oglinda universului vârstei, a vieții școlii și a prezentului în care copiii cresc și se formează. Ea surprinde pulsul vieții școlare, ecoul unor manifestări tradiționale, cultivă interesele, dezvoltă aptitudinile, încurajează talentele. Iată câteva argumente pentru susținerea motivației redactării unei reviste: stimularea imaginației și creativității elevilor; folosirea în mod plăcut și util a timpului liber; prin publicarea creațiilor elevilor se realizează evaluarea activității creative a copiilor, contactul cu modele de compoziție literară; socializarea și formarea personalității elevilor prin activitatea de grup. Munca profesorului are efect asupra eternității și nu se poate spune niciodată unde se oprește influența lui. El are menirea de a identifica și de a stimula creativitatea elevilor. Pentru aceasta străbatem drumul lung și plin de obstacole al formării și stimulării creativității elevilor.

Prin inventivitatea sa, profesorul este în măsură să-i pregătească pe copii pentru o învățare creativă, pentru o reală dezvoltare a spontaneității și formare a aptitudinilor creative propriu-zise. Cheia creativității este găsită atunci când elevul este dispus să întrebe, să descopere probleme acolo unde alții găsesc răspunsuri satisfăcătoare, devenind apti să emită judecăți independente. Aceste calități îi pot ajuta să-și exprime gândurile într-o formă elegantă. Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mișcă în armonie cu mințile elevilor săi, trăind împreună dificultățile și victoriile individuale deopotrivă. Printr-o comunicare generoasă între profesor și elev, prin oferta cu care profesorul

îi iese în întâmpinare copilului se pot realiza punți trainice care să conducă la rezultate inedite. Publicarea creațiilor elevilor în revistele școlare contribuie la dezvoltarea personalității acestora. Activitatea de creație stimulează valorificarea aptitudinilor, a vocației, a talentului, încurajând competiția, asumarea de responsabilități, comunicarea, abordările bazate pe inițiativă și imaginație, dându-le elevilor sentimentul realizării împlinite. Formarea caracterului și desăvârșirea personalității morale se face prin educație. Pentru a fi siguri de succes, este necesar să promovăm noile relații învățator-elev bazate pe cooperare în procesul de predare-învățare-evaluare, elevii fiind astfel stimulați să formuleze întrebări pentru clarificarea propriilor idei, să-și expună mereu punctul de vedere.

Izolarea din cauza pandemiei crease acel gol imens și lipsa interacțiunii de comunicare. Din această necesitate cadrele didactice împreună cu elevii au pus bazele unei redacții care va constitui un exercițiu de dezvoltare a acelor necesități. S-au desfășurat ședințe pentru alegerea unui titlu, a unui format, a unor teme și astfel a luat ființă revista „Spiritul Educațional”. Spre marea mea uimire, elevi au luat în mâinile lor, în scurt timp, frâiele acestui proiect și au pus bazele unei redacții puternice, serioase, muncitoare și foarte exigente. Elevii își dezvoltă capacitatea de comunicare, lucrând astfel mai ușor într-o echipă, oferind fiecărui coleg-redactor posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere; tinerii lucrează mai mult asupra dezvoltării competențelor digitale, lucrând în programe specifice, experimentând arta interviului sau a înregistrării unor activități desfășurate în școală sau în comunitate.

Lansarea revistei „Spiritul Educațional” a avut loc în luna decembrie 2021, în cadrul Centrului de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău. Revista s-a născut din necesitatea comunicării interne, deschizându-și paginile cu primele articole despre activitățile desfășurate în cadrul instituției.

Apariția revistei a întărit statutul Centrului de Excelență ca instituție ce se ocupă de instruirea elevilor pentru viață. Revista instituției constituie vocea elevilor și poate fi privită ca un catalog de gânduri, opinii, interese, revolte, sensibilitate. Așa am reușit să fim în ritm cu viața C.E.V.V.C. Ședințele au continuat online, lansările – la

fel. Online-ul poate fi și un element pozitiv în educație, dacă știm să îl adaptăm nevoilor noastre.

Totul funcționează ca într-o redacție adevărată. Elevii se întâlnesc lunar, stabilesc temele pentru următorul număr, aleg coperta (care este realizată tot de elevii din redacție și diferă în funcție de temă), selectează articolele primite la redacție, discută așezarea în pagină și vin mereu cu idei noi de modernizare și de actualizare a formatului. Singurul ajutor oferit de cadrele didactice este verificarea corectitudinii lingvistice a articolelor. Dacă la început profesorii interveneau și pe partea digitală, pot spune că actualmente elevii sunt cei de la care învățăm noutățile din domeniul tehnologiei.

Cum lucrează elevii în redacție? Organizat, serios, cu atenție maximă la detalii. Își împart sarcinile în mod egal, se susțin sau se contrazic constructiv. Se începe cu documentarea temei alese, se lucrează la noi tehnici de redactare, se analizează importanța unor teme pentru tineri sau, dimpotrivă, se discută care sunt aspectele neinteresante pentru ocupațiile lor. Revista este realizată de către tineri pentru tineri. Este important ca universul lor să se regăsească în paginile coordonate de ei, iar intervenția cadrelor didactice să fie doar la nivel de ghidare, de îndrumare.

În redacție elevii sunt liberi, iar această libertate de comunicare este extrem de importantă pentru generația de astăzi. Este o generație care învață că și libertatea trebuie să fie înțeleasă conștient. Analiza unor informații, cercetarea unor interese comune vârstei și modul neîngrădit de a se exprima le oferă adolescenților libertatea de luare a deciziilor. Iar decizia luată conștient, neabuzând de libertățile altora de gândire, îi pregătește pe tineri pentru o viață profesională verticală și morală. În calitate de redactori, am constatat că această îndeletnicire i-a făcut pe elevi mai generoși, mai deschiși spre ideile altora, spre comunicare, spre analiză.

În concluzie, aș menționa faptul că un club de jurnalism în cadrul unei școli aduce doar avantaje elevilor. Chiar dacă majoritatea dintre ei nu alege această carieră, revista le oferă totuși o experiență minunată. Elevii devin mai conștienți de importanța utilizării tehnologiilor digitale în scop educativ, benefic pentru formarea lor personală și profesională.

(Continuare din pag. 2)

Nikita BALECA,
elev în clasa a VII-a „A”

Pacea este un ideal fundamental și cel mai important obiectiv, pe care lumea îl poate avea întotdeauna. Pentru mine, pacea înseamnă respect față de ceilalți, toleranță, înțelegere și acceptare. Pacea înseamnă să recunoaștem și să admitem diferențele, să ne înțelegem și să ne susținem unii pe alții. Pacea înseamnă să ne împăcăm cu toată lumea bună, care are nevoie de empatie și compasiune. Pacea înseamnă, de asemenea, să ne aducem aminte mereu că toți oamenii sunt creații ale lui Dumnezeu și merită aceeași înțelegere și acceptare. Pacea mai înseamnă să ne asigurăm că luptăm pentru drepturile tuturor oamenilor și că fiecare persoană are oportunități egale de a se dezvolta și de a-și exprima liber opiniile. În acest context, Mahatma Gandhi afirma: *Pacea nu poate fi obținută prin forță, ea poate fi realizată doar prin înțelegere.* Înțelegerea este cheia cea mai potrivită, pentru a reprezenta și a menține pacea. De aceea este important să ne înțelegem între noi, să avem încredere unii în alții și să ne susținem unii pe alții. Pacea nu poate fi realizată într-o zi, ci necesită efort și dedicare constantă. Trebuie să lucrăm împreună și să căutăm soluții durabile și echitabile pentru conflictele mondiale.

În concluzie: pacea este un ideal fundamental și, în viziunea mea, se poate înfăptui prin înțelegere, toleranță, acceptare și compasiune.

Andreea VATAMANIUC,
elevă în clasa a VII-a „A”

„Pacea nu e ceva ce ți-a dori. Pacea e ceva ce faci, e ceva ce crezi, e ceva ce ești, e ceea ce dai mai departe.” (John Lennon)

Sunt trei lucruri în această lume, pe care fiecare om ar trebui să și le dorească: sănătatea, fericirea și, cel mai important, pacea. Pacea este etalonul purității, al iubirii și al armoniei mondiale.

Pacea e, cu certitudine, oglindirea raiului, scaldat în culorile vieții, armoniei și egalității.

Cu siguranță, cel mai profund simț dulceața și importanța păcii cei care au gustat din amărăciunea războiului, cei care au suferit atât pierderi materiale, cât și umane, cei sub ochii cărora au fost curmate vieți.

Firește, pacea se naște în fiecare dintre noi, iar pentru a reuși să menținem pacea mondială, trebuie să avem parte, mai întâi de toate, de pacea interioară, la fel, cum zicea filozoful Lao Tse: „Ca să fie pace în lume, trebuie ca popoarele să trăiască în pace. Pentru ca popoarele să trăiască în pace, orașele nu trebuie să se ridice unele împotriva altora. Pentru a fi pace în oraș, vecinii trebuie să se înțeleagă.”

(Continuare în pag. 6)

Satul European: A fost renovat acoperișul Liceului din Peresecina

Liceul Teoretic „Alexandru LDonici” din satul Peresecina, Orhei, a beneficiat de lucrări de renovare a acoperișului, grație Programului „Satul European”. În acest scop, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală a alocat circa două milioane de lei (100 de mii de euro).

Este de menționat că în cadrul instituției își fac studiile 820 de elevi, îndrumați de peste 100 de cadre didactice. Iar un alt proiect al Programului „Satul European”, finalizat la Orhei, a vizat reparația

acoperișului unui bloc al grădiniței de copii din satul Ivancea.

Datorită aceluiași program, instituțiile educaționale din satul Maramonovca, Drochia, sunt dotate cu mobilier și mijloace educative moderne, iar acoperișul Gimnaziului „Viorel Ciobanu” din s. Șuri a fost reparat capital.

(Continuare din pag. 5)

Ca să fie pace între vecini, trebuie ca armonia să domnească în familie. Ca să fi pace în casă, trebuie s-o găsești în propria inimă.

În această lume stresantă, plină de agitație, pacea își găsește loc mai greu în sufletele noastre. Desigur, stările de agitație și neliniște sufletească le provocăm chiar noi înșine, cei care nu mai gândim ca un altruist, ci cugetăm ca un egoist, în mod individual, de parcă am putea ține întreaga lume pe umerii noștri.

Toți cei care pornesc războaie între țări sunt oameni plini de ură, răutate, ei o fac numai din cauza invidiei, a egoismului și a prejudecăților, pe care le poartă în sufletul lor, având o problemă cu ei înșiși, în conștiința lor.

Astăzi suntem privilegiați să glorificăm pacea, să o slăvim și să avem grijă ca să rămână neatinsă și netulburată de persoanele care duc lupte interioare și care au de gând să-și mute hotarele spre alte orizonturi.

Așadar, putem spune că fără pace lumea nu ar mai fi așa cum o vedem acum, fără pace în lume ar fi haos, iadul pe Pământ. Iată de ce trebuie să avem în inimă și în suflet pace. Aceasta înseamnă să trăim în pace cu noi înșine. Iată de ce inimile noastre trebuie să bată în ritm de pace.

Mihai CHIRCU,
elev în clasa a VIII-a „B”

„Pace” - un cuvânt sfânt, poate, cel mai dorit și mai așteptat de fiecare om. Este o slovă care își cere dreptul la existență deplină.

E vorba de un cuvânt care te face să te simți realizat, pentru a beneficia de libertate și liniște. Avem multă nevoie de ea, vrem să ne trăim viața în fericire și bucurie, așa cum se cuvine: anume pacea ne definește ca oameni cu rațiune. Nu în zadar istoricii au subliniat permanent că cel mai greu e să menții pacea. Doar cel cu rațiune nu renunță la ea, deoarece e mai ușor să începi un război decât să păstrezi acest tezaur - pacea, fiindcă ea e o valoare necondiționată și nu poate fi cumpărată cu bani. Mai bine zis, este o comoară a oamenilor, pe care Dumnezeu ne-a lăsat-o s-o ocrotim întotdeauna și să o menținem între noi.

Pacea este cel mai sfânt lucru pentru o țară. Grație păcii, în țara noastră azi ne simțim bine, nu avem conflicte între noi. Pentru a păstra pacea, pe care o avem acum, strămoșii noștri au luptat în războaie crâncene. Fiecare țară, oricât de mică ar fi, a avut de suferit mult. Din păcate, nu toți suntem sau nu vrem să fim pacifiști, căci, deseori, ne înfuriem și ne stresăm unii pe alții de la lucruri insignifiante. Nouă nu ne rămâne decât să păstrăm și să protejăm Pacea de eventualii ei dușmani, care încearcă să obțină ceva în mod ilegal, făcând totul ca pacea să se destrame.

În încheiere, aș vrea să spun că fără pace nimic nu ar avea rost în lume și ar fi un haos pe întreg globul pământesc.

(Continuare în pag. 7)

Sugestii privind adaptarea socială a copilului, prin intermediul coregrafiei

Esența adaptării sociale constă în armonizarea procesului educativ, pe de o parte, și a caracteristicilor și trăsăturilor de personalitate ale elevului, pe de altă parte. Adaptarea socială e o etapă superioară a procesului de pregătire a persoanei pentru viață, fiind, totodată, și un rezultat al acestei pregătiri. Ea oglindește calitatea pregătirii sub aspectul cultivării capacităților proprii și asimilării de cunoștințe, priceperi și deprinderi care i-ar fi utile în activitatea viitoare.

Plasarea copilului în ambianța coregrafică de către părinți este un fel de garanție dată acestora că se vor bucura de un produs pe care ei singuri nu l-ar putea obține. Mediul artistic este o condiție favorabilă pentru umanizarea, transformarea și construcția personalității copilului.

Constituirea unei personalități creative reprezintă scopul principal al procesului instructiv-educativ, inclusiv al educației estetice. În lipsa acestui concept nu este posibilă dezvoltarea personalității multilaterale și armonioase, dictate de idealul educațional.

În faza inițială (primele zile sau săptămâni) a constituirii unui grup de dans, nu se poate vorbi de existența unui colectiv. Astfel, la începutul lecțiilor de dans se remarcă existența:

- unui subgrup dominant, majoritar ca număr, constituit din copii proveniți de la aceeași grădiniță, aceeași grupă;
- unui subgrup secundar, format dintr-un număr mai mic de elevi proveniți din alte medii și care au tendința de a opune rezistență grupului dominant;
- altor subgrupuri labile, mai restrânse decât primele două, cuprinzând copii proveniți din medii diferite, care se cunosc mai puțin între ei și doresc stabilirea unor relații cu membrii celorlalte subgrupuri.

În aceste condiții, vor fi prezente fenomene cum sunt: reorganizarea relațiilor interpersonale, confruntări între lideri, încercări de impunere a unor modele comportamentale. Pe măsură ce se va realiza o armonizare a scopurilor, a modelelor comportamentale și vor fi interiorizate de către elevi, grupul se va transforma în colectiv. Colectivul de dans nu reprezintă o simplă

însurmare a relațiilor interpersonale stabilite în faza inițială într-un grup, ci este rezultatul unui proces formativ îndelungat, în care trebuie cunoscute și controlate și aspectele informale prezente în cadrul grupului. Rolul profesorului de dans este de a organiza acțiuni care să favorizeze cunoașterea reciprocă între toți copiii, acțiuni care să-i solicite să lucreze împreună în vederea atingerii scopurilor comune. Integrarea elevilor de vârstă școlară mică în sistemul relațiilor interpersonale se realizează prin însușirea treptată a cerințelor grupului, prin transformarea conduitei membrilor grupului în funcție de cerințele acestuia. Pentru ameliorarea dificultăților care pot însoți procesul de integrare în colectiv a elevilor din clasă, profesorul trebuie să acționeze, ținând cont de sintalitatea colectivului, de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor mici. Pătrunderea pentru prima dată într-un colectiv, situație frecvent întâlnită la elevii mici, poate ridica numeroase probleme, printre care necunoașterea tipurilor de reacții la care se pot aștepta din partea colegilor. Pentru acceptarea și integrarea optimă a copilului în grupul de dans, este necesară cunoașterea regulilor, normelor și standardele de comportament specifice grupului. Interrelaționarea optimă cu ceilalți elevi, învățarea și respectarea normelor care guvernează comportamentele și activitățile din cadrul grupului sunt factori care condiționează integrarea elevilor în colectiv, precum și performanțele lor artistice.

În vederea optimizării integrării copiilor în grupul de dans și a îmbunătățirii activităților, se recomandă:

- antrenarea elevilor în analiza și elaborarea normelor sociale;
- elaborarea, de la primele întâlniri cu elevii, a unor reguli care să vizeze toate aspectele vieții în comun;
- încurajarea elevilor în exprimarea propriilor opinii legate de normativitatea grupului;
- oferirea posibilității exprimării propriei păreri de către copii, prin chestionarea regulată a acestora (ex. „Cum te simți astăzi?”; „Cine poate reda dispoziția sa prin mișcările de încălzire?”).

Similaritatea dintre propria opinie și cea a grupului va spori atracția elevului față de grup, contribuind la coeziunea colectivului. Prioritățile activității de grup față de cele individuale ar putea fi reduse la următoarele:

1. În grup persoana se simte acceptată și acceptă pe alții.
2. Capătă încredere în sine și se bucură de încrederea altora.
3. Este înconjurată de grijă și manifestă grijă față de alții.
4. Grupul este capabil de a ajuta subiecții să-și formeze și să-și dezvolte emotivitatea și alte abilități sociale pentru o adaptare mai eficientă la activitatea de învățare.

În vederea optimizării adaptării pedagogice, a creșterii randamentului școlar, am desfășurat acțiuni educative care, prin specificul lor, să contribuie la:

- stimularea motivației și creșterea interesului elevilor față de activitatea de dans;
- formarea unui stil de învățare, de activitate artistică, adaptat noilor cerințe și exigențe școlare (prin asimilarea unor metode și tehnici adecvate de învățare).

Pentru optimizarea adaptării normative și relaționale, am proiectat și realizat acțiuni educative, care să contribuie la:

- dezvoltarea capacității de comunicare și relaționare între elevi-elevi și elevi-profesori și adoptarea unor comportamente individuale în concordanță cu așteptările grupului;
- cunoașterea comportamentelor, normelor și valorilor acceptate în clasă privind relațiile elev-elev și elev-profesor, dar și în afara clasei, și conștientizarea necesității respectării lor ca o condiție a integrării într-un grup.

Cunoașterea stadiului de dezvoltare motrică atins de copil permite specialistului (învățătoare, profesor de educație fizică) proiectarea procesului educațional, din perspectiva zonei proximale dezvoltării, astfel încât evoluția elevului să fie stimulată și șansele de adaptare la solicitările mediului școlar să sporească. Din perspectiva psihomotricității, datele rezultate din evaluare permit crearea unor situații de instruire care să facă apel și să stimuleze componentele condiționale pentru formarea deprinderilor de scriere și citire. Pentru evaluarea stadiului dezvoltării socioemoționale, profesorii au la dispoziție nouă standarde:

1. stabilirea de relații pozitive cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții;
2. demonstrarea de comportamente prosociale;

3. demonstrarea autocunoașterii;
4. manifestarea încrederii în sine;
5. demonstrarea responsabilității personale;
6. manifestarea independenței propriilor acțiuni;
7. înțelegerea și recunoașterea emoțiilor;
8. exprimarea emoțională;
9. controlul propriilor emoții.

Evaluarea competențelor sociale și emoționale la debutul școlarității reprezintă o specificitate aparte în raport cu celelalte domenii ale dezvoltării - fizice, cognitive, limbajului și comunicării, capacităților și atitudinilor de învățare, în special, datorită faptului că nu se măsoară cunoștințele, ci dimpotrivă, comportamentele dezințabile care pot fi preluate atât prin învățare, cât și prin imitație.

Pe de altă parte, evaluarea competențelor sociale și emoționale ale elevilor din clasa pregătitoare se realizează pe perioade extinse în timp, prin observații periodice, pe baza unor criterii precise care să evidențieze punctele forte și punctele slabe în dezvoltarea copilului, bazându-se pe implicarea directă și activă a familiei în surprinderea comportamentelor specifice în cele mai diverse situații.

Informațiile obținute în urma evaluării se prezintă ca factori predictorii pentru adaptarea copilului la mediul școlar și pentru dezvoltarea personalității sale. Pe baza lor pot fi identificați factorii de risc, de la cei minori (izolare, teamă, timiditate etc.) până la cei care indică tulburări de comportament, absenteism, abandon școlar, violență școlară etc.

În funcție de calitatea îndeplinirii standardelor dezvoltării sociale și emoționale, cadrul didactic responsabil recomandă fie modalități de dezvoltare ale acestor competențe, prin integrarea elevului în programe speciale de antrenare și optimizare a competențelor sociale și emoționale, fie consultul consilierului și psihologului școlar, dacă rezultatele evaluării se află în zona de risc. Cadrul didactic responsabil ca persoană autorizată să realizeze evaluarea va semnala și familiile posibilele dificultăți în domeniul manifestării comportamentelor sociale și emoționale și va recomanda activități adecvate de ameliorare.

Ana CRIȘMARI,
conducător de cerc dans popular,
grad didactic I,
Centrul de activitate
extrașcolară
„Curcubeul”, mun. Chișinău

Bune practici de elaborare a documentației manageriale în instituțiile de învățământ profesional tehnic

Atelierul tematic *Documentația managerială a instituției de învățământ profesional tehnic: bune practici de elaborare, desfășurat în baza programului Academia managerului debutant, în cadrul Departamentului Educația Adulților și Dezvoltare Personală, a intrunit online peste 200 de cadre de conducere din instituțiile de învățământ profesional tehnic din țară.*

Evenimentul, moderat de dr. hab., prof.univ. Andrișchi Vioreca, constituie rezultatul unei frumoase colaborări dintre Centrul Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat

„Ion Creangă” și instituțiile de învățământ profesional din țară.

Subiectul abordat în cadrul activității a vizat primordial algoritmul și metodologia de elaborare a actelor normative ale instituției de învățământ profesional tehnic: ordine, regulamente, metodologii, proceduri, dispoziții, procese-verbale etc. Împreună cu directoarea Școlii

Profesionale din or. Hâncești, Ludmila Petrușan, participanții au analizat structura fiecărui tip de document și au exersat, conform exemplului, elaborarea diverselor tipuri de acte manageriale, în special a ordinului.

Alexandru Ciobanu, directorul Școlii Profesionale nr.7 din Chișinău, a recomandat algoritmul și cerințele de elaborare și

aprobare a documentului de tip procedură.

Conform opiniei participanților, seminarul a fost relevant, pertinent, cu grad sporit de aplicabilitate în practica managerială. Astfel, cadrele de conducere au solicitat organizarea mai multor ateliere tematice, pentru a-i susține în procesul de asigurare a calității învățământului profesional tehnic.

Menționăm că toți cei care au completat formularul de participare au beneficiat de un certificat cuantificat cu 1 credit.

Stimați colegi, Centrul Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” vă așteaptă cu drag! Vă oferim suport, consiliere și expertiza necesară pentru dezvoltarea profesională și personală!

VALENȚE FORMATIVE ALE METODEI PROIECTULUI ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Ritmul trepidant, în care trăim și activăm, ne obligă să reconfigurăm geografia cunoașterii și să ajustăm educația la o altă dimensiune, prin utilizarea tot mai frecventă a tehnologiilor informaționale și a diverselor strategii didactice reclamate de societate. Totodată, fiind în exercițiul funcțiunii, suntem motivați să identificăm modalități eficiente și creative pentru a construi o relație umană cu elevii, fundamentată pe ideea de reciprocitate și atitudine conștientă, de cultivare a valorilor general-umane, promovând tot mai insistent inter-, pluri- și transdisciplinaritatea în procesul educațional.

Ca urmare a celor menționate, subiectul pe care îl voi aborda va pune în relief caracterul formativ al învățării bazate pe metoda proiectului în activitatea didactică, or, aplicarea noilor strategii, care oferă copiilor posibilitatea de a participa activ la propria formare, este un **imperativ al timpului**. De aceea, proiectul educațional este un subiect tot mai explorat în educația modernă, fiind fundamentat pe principiul învățării prin acțiuni practice și cooperare.

Curriculumul național la disciplina *limba și literatura română*, 2019, recomandă cadrul didactic să desfășoare activități de predare-învățare-evaluare în diversitatea lor formativă, sporindu-i elevului interesul permanent pentru performanța sa ca vorbitor și cititor elevat; crearea contextelor de învățare prin experiență, numind-o „naturală”, „acțională”, care se manifestă prin interacțiune cu ceilalți, atunci când elevul este direct implicat într-un eveniment și învață „prin a face”, „a trăi împreună cu ceilalți”, „a exersa”, „a pune în practică” cele învățate.

E necesar să-i punem pe elevi în contact direct cu sursa de informare, îndemnându-i la căutări, explorări, trecând de la *ce învățăm?* la *cum învățăm?*, la asigurarea acelor instrumente și mecanisme care să-i ajute pe elevi să *învețe cum să învețe*. În acest sens, **proiectul ca metodă de predare-învățare-evaluare** oferă un cadru generos pentru formarea personalității elevilor, găsindu-și relevanța și în dimensiunea „Strategia de dezvoltare EDUCAȚIA 2030”.

Ce este proiectul?

Documentele de politici educaționale ne oferă diverse definiții ale acestei strategii didactice. Din cele studiate, am configurat o definiție potrivită contextului meu de abordare: **Proiectul este o metodă activ-participativă, cu multiple valențe educaționale care presupune transferul de cunoștințe, deprinderi, capacități, facilitând abordările inter-/transdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale elevului.**

Strategie didactică, apărută la începutul secolului al XX-lea, proiectul permite centrarea instruirii pe elevi și creează condiții de a învăța „cu mintea, inima și mâinile”. (J. H. Pestalozzi), oferind oportunități de dezvoltare la elevi a competențelor specifice secolului al XXI-lea: *cooperarea, munca în echipă, gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea și creativitatea, exprimarea personală, vorbirea și prezentarea în public, cunoștințe de media și internet* și.a.

Aspecte practice: Proiectul ca modalitate de evaluare sumativă

În activitatea mea didactică utilizez, deja de cinci ani, Proiectul ca modalitate de evaluare sumativă în clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a și de patru ani în clasele a V-a și a VI-a, propunându-le elevilor subiecte relevante și interesante, care să-i inspire și să-i motiveze să se implice constructiv.

Pentru a face conexiuni între noțiunile teoretice și **aspectele practice** ale demersului investigativ, voi repera pe tehnica **Explozia stelară**, strategie care mă va ajuta să dezvolt un parcurs logic, coerent și argumentativ, având la bază următoarele întrebări: Ce competențe voi dezvolta prin intermediul proiectului? Care sunt standardele/finalitățile realizate prin implemen-

tarea acestei forme de evaluare? Prin intermediul căror metode/strategii se va realiza produsul? Cum formulăm criteriile de evaluare a produsului? De ce e necesar să ne autoevaluăm?

La etapa de inițiere în realizarea unui proiect individual sau de grup, familiarizez elevii cu tema și obiectivele, cu etapele desfășurării proiectului, prezentând algoritmul, structura produsului final și grila de evaluare. Stabilim împreună timpul rezervat pentru cercetarea și implementarea proiectului, recomandându-le surse bibliografice și webografice.

Pornind de la ideea că proiectul este o strategie eficientă de formare, dezvoltare și evaluare a competențelor comunicative, fiind generat de aspectele-cheie ale curriculumului, am planificat și realizat la toate clasele evaluări sumative practice, integrând metoda proiectului. De exemplu:

În clasa a V-a, la finele unității de învățare nr. 4 *Farmecul naturii*, le-am recomandat elevilor, repartizați în patru echipe, să realizeze proiecte de grup cu tema „Natura în literatură și muzică”, fiecare echipă explorând în plan inter/transdisciplinar câte un anotimp.

În clasa a VI-a, achiziționând competențe de comunicare orală și scrisă prin implicare în proiectul individual anual „Revista mea”, elevii au realizat un alt proiect de grup ca evaluare sumativă, la finele unității nr. 6 *Omul, natura și universul*, materializat în Plicuri de cogniție, în cadrul cărora au abordat, multidimensional, un basm citit independent.

În clasa a VII-a, la finele unității a VIII-a *Textul – o imagine alegorică a realității*, inspirați de studierea romanului istoric „Neamul Șoimăreștilor”, elevii au realizat un proiect individual digital, în format PPT, în alte ediții - un mini-portofoliu, cu genericul „Neamul meu”, care a inclus următoarele secțiuni: foaia de titlu, un citat relevant, arborele genealogic cu fotografiile bunecilor, părinților, fraților și surorilor, însoțite de anii de viață; un eseu cu titlul „Neamul meu – comoara mea”, în care au inclus și o poveste cu o rudă/personă care este mândria familiei; o compunere cu titlul „Sunt vlăstarul familiei mele”, conținând o autocaracterizare a elevului: preferințe, proiecte/visuri de viitor, acțiuni de promovare a imaginii neamului său...; continuarea frazei: „Îmi iubesc Neamul meu, în mijlocul căruia m-am născut, deoarece...; la dorință – „Clike înveșnicite”, în care urmau să insereze 2-3 fotografii ce confirmă unitatea familiei.

Ulterior, **în clasa a VIII-a**, la finele unității a X-a *Proza narativă*, inspirați de povestirea „Sania” de Ion Druță și „Caloian” de G. Meniuc, le-am recomandat elevilor să realizeze un proiect inter/transdisciplinar cu genericul „Meserii/Meșteșuguri populare”. În anii precedenți, proiectându-mi activitatea în baza Curriculumului școlar 2010, la unitatea a V-a, elevii au realizat încă un proiect de grup cu subiectul „Stilurile vestimentare”, în cadrul căruia au explorat patru stiluri: cotidian, clasic, național și festiv.

În ultima treaptă gimnazială, **în clasa a IX-a**, la unitatea a IV-a *Adolescența*, elevii au realizat un **proiect de grup** cu genericul „Adolescența – vârsta visurilor și a marilor eferescențe”, foarte îndrăgit de cele cinci generații, pe care îl voi explora în acest studiu.

Liubovi DVORNIC,
profesoară de limba și literatura română, grad didactic I, IP LT „Alexandru Donici”, s. Peresecina, raionul Orhei

Etapa de proiectare am conceput-o la prima lecție a unității de învățare, sub forma unor întrebări din domeniile cognitive, pe care le-am discutat cu elevii în clasă.

Subiectele ce urmau a fi valorificate în echipă au fost repartizate cu acordul elevilor. Proiectul a durat trei săptămâni, angajând o pregătire minuțioasă atât din partea elevilor evaluați, cât și a profesorului evaluator, asumându-mi următoarele roluri: **motivator**, favorizând angajarea, perseverarea și implicarea elevilor în proiect; **mediator**, soluționând conflictele cognitive și stimulând interesul pentru rezolvarea problemei date; **ghid**, prin stabilirea unui cadru propice învățării și asigurarea legăturii dintre proiect și curriculum; **evaluator**, oferind feedback/note în funcție de aportul fiecărui elev în realizarea proiectului.

Obiectivele operaționale

La finalul lecției *elevii vor fi capabili*: să prezinte particularitățile vârstei adolescenței, în baza unui plan constituit din trei idei relevante; să identifice diverse particularități și interese ale unor personalități concrete de ieri și de azi; să realizeze unul din cele patru produse repartizate fiecărui grup: *portret/interviu/reportaj/sondaj de opinie la temă*; să redacteze un fotoeseu/poster, cu fotografii ce justifică munca în echipă; să colaboreze în echipă și să contribuie la realizarea și prezentarea unui produs intelectual/digital.

Primul punct al planului, alcătuit din două sarcini conexe, orientează spre **Competența 5: Elaborarea și realizarea spontană, fluentă, exactă a diverselor acte de comunicare orală și scrisă și va solicita elevului structurarea ideilor într-un demers logic și persuasiv, competență integrată în Standardul 4: Elevul produce acte de vorbire orală și scrisă personalizate, care îi reflectă propriile idei, judecăți, opinii, argumente, experiențe senzoriale și lectorale, ce derivă din domeniul textului literar și textului nonliterar.**

Și, evident, vizează **Competența 1: Utilizarea diverselor strategii de informare/documentare, în vederea abordării eficiente a comunicării orale și scrise, care orientează spre Standardul 1: Elevul integrează în vocabularul activ lexicul terminologic necesar studierii disciplinelor școlare din toate ariile curriculare, aparținând domeniului practica rațională și funcțională a limbii**, iar indicatorul măsurabil este că acesta va asimila unități de vocabular noi și le va utiliza eficient în contexte adecvate de comunicare.

Al doilea subiect ne direcționează spre **Competența 8: Lectura, audierea și interpretarea textelor literare și nonliterare, în limita standardelor de conținut, ce derivă din Standardul 4: Elevul produce acte de vorbire orală și scrisă personalizate, care îi reflectă propriile idei, judecăți, opinii, argumente, experiențe senzoriale și lectorale, aparținând domeniului textului literar și textului nonliterar.**

Cea de-a treia sarcină ține de domeniul *cultura comunicării*, orientând spre **Competența 13: Producerea textelor care reflectă propriile experiențe senzoriale, idei, judecăți, opinii, argumente și Competența 11: Manipularea suporturilor audiovizuale și informati-**

ce în calitate de surse sau mijloace de învățare a limbii de instruire.

Următorul punct al planului derivă din domeniul *cultura comunicării*, **Standardul 1: Elevul utilizează diverse strategii de informare și documentare, în vederea abordării eficiente a comunicării orale și scrise în limba română și Standardul 3: Elevul folosește tehnologiile informaționale de comunicare pentru documentare, exersare și producere de text în limba română**. Iar indicatorul măsurabil este că elevul aplică strategiile de informare și documentare din sursele accesibile: citește, conspicează, rezumă, prezintă, comentează informația.

Toate aceste sarcini, împreună cu criteriile de evaluare, le-am inclus într-un tabel, elevii fiind familiarizați cu **grila de evaluare** la lecția de lansare a proiectului, în debutul unității date.

<https://docs.google.com/document/d/1U3C4fxrUeEvFNsSj3OKXOy1sDRlVLC/edit?usp=sharing>

Prezentarea proiectelor a fost efectuată de elevi la nivel înalt, spectaculos, liderii având grijă să-i promoveze pe toți coechipierii, oferindu-le spațiu de afirmare. Fiecare grup și-a regizat propriul scenariu, respectând planul și algoritmi. Astfel, în procesul desfășurării proiectului, elevii au avut posibilitatea să-și demonstreze cunoștințele, deprinderile și priceperile formate la mai multe lecții, să consulte cărți, reviste, internetul, asumându-și diverse roluri: **cercetător, reporter, fotoreporter, intervievator, prezentator, comunicator, redactor, tehnoredactor, autoevaluator**.

La **lecția de analiză a evaluării** le-am propus elevilor să-și formuleze impresiile printr-o definiție personală a proiectului și am aflat că, în viziunea lor, proiectul înseamnă: „o activitate în grup sau individuală, care îmbină cunoștințele cu imaginația, pentru a realiza un produs frumos și original, prin cercetare și implicare”; „o metodă prin care învățăm să colaborăm, să ascultăm și să punem în practică ceea ce am învățat”; „o experiență minunată, prin care am descoperit că învățarea și evaluarea ne pot da satisfacție și bucurie”; „o descoperire, întrucât prin această experiență m-am descoperit pe mine, având atâtea idei și inspirație”; „o metodă interesantă care ne oferă oportunitatea de a accesa portaluri noi și a descoperi noi realități din viața noastră... Mi-a plăcut foarte mult să lucrez în echipă, bucurându-mă de realizarea unui produs deosebit”.

Care sunt avantajele metodei proiectului?

- Este o strategie eficientă de evaluare și de învățare prin conectare la dimensiunea socială, oferind elevilor șanse de implicare, afirmare și luare a deciziilor;
- Dezvoltă diverse competențe acțional-strategice, de relaționare și de comunicare, cultivând responsabilitatea pentru propria învățare;
- Oferă posibilitatea unei abordări interdisciplinare și transdisciplinare a temei, stimulând creativitatea, inițiativa și independența elevilor în activități;
- Asigură implicarea tuturor elevilor în realizarea sarcinilor, în funcție de potențialul intelectual;
- Dezvoltă structurile cognitive, competențele digitale, promovând interevaluarea/autoevaluarea și interînvățarea.

În **concluzie** afirmăm că, deși are și unele **dezavantaje**, proiectul este relevant prin faptul că oferă libertatea de alegere și acțiune, un mediu bogat și semnificativ de abordare a subiectului, în care elevii își dezvoltă competențe complexe, inerente funcționării eficiente într-o lume modernă și dinamică.

(Continuare din pag. 6)

Lavinia PORTARESCO,
elevă în clasa a VIII-a „B”

Pacea – cel mai prețios cuvânt! Cuvântul „pace” are o semnificație mult mai profundă decât ne imaginăm noi. Când auzim acest cuvânt, ne zvâcnește inima și trecem prin stări de fericire și împlinire. Asociez pacea cu sufletul curat al unui copil, care aleargă desculț prin lanul de grâu. Pacea este ca un colț de rai, unde nu există fapte rele și totul este roz. Ea ne dă aripi să zburăm și ar trebui să folosim acest dar pentru a evolua. Consider că fiecare om are ascuns în el acest har, însă mulți nu știu să beneficieze de el la momentul potrivit.

Strămoșii noștri au luptat și și-au jertfit viața, pentru ca noi să avem parte de pace. Le suntem foarte recunoscători pentru toate eforturile depuse, dar asta e prea puțin. Doar prin menținerea păcii le putem demonstra recunoștința noastră.

Ziua Internațională a Păcii este sărbătorită la 21 septembrie în fiecare an. Prin decizia Adunării Generale ONU, a fost sărbătorită pentru prima oară în 1981. Pacea este ca un zid, cu fiecare cărămidă adăugată devenind mai puternic. Ea este curată ca lacrima mamei. Porumbelul este cea mai delicată, firavă și pură pasăre, de aceea reprezintă pacea. Când ne gândim la acest cuvânt, ne gândim la un viitor minunat. *Noi suntem viitorul acestei țări și de noi depinde totul!*

Amira APIAN,
elevă în clasa a V-a „A”

„Pacea înseamnă libertate fără grijă.” (Cicero)

„Pace!” Este cuvânt sună atât de calm, încât creează o senzație de armonie. Când îl rostim, se aud râsete de copii fericiți, dar norii de pe cer sunt albi și cuprind porumbeii ce zboară deasupra, razele soarelui joacă și sclipesc în albia unui izvor cristalin, care și el se aude murmurând vesel. E liniște, nu se simte nici o grijă! Pacea este un adevărat dar de la Dumnezeu, de care trebuie să se bucure toți oamenii. Pentru mine pacea este atunci când mă bucur de părinții zămbitori, care nu-și fac griji pentru ziua de mâine, care sunt liniștiți și mă sărută cu drag, îmi dau încrederea că urmează o zi și mai frumoasă.

Pentru a înțelege cât de importantă și cât de prețioasă este pacea, e necesar nu doar să vorbim despre ea, ci și să ne învățăm cum să ne stăpânim, ca să nu fim dușmănoși și plini de ură. Neînțelegerile trebuie să le soluționăm în mod rațional, fără ceartă, fără conflicte și fără războaie, așa cum spune un precept grecesc: „Un minut de răbdare – zece ani de pace.” Războiul poate fi comparat cu privirea disperată a unui copil răcit, flămând, care își caută părinții, iar pacea este fericirea văzută în ochii luminoși ai copilului, ce se zbenzueie desculț în bălțile de ploaie, sărind în brațele mamei.

Doresc să fie pace pe pământ!

Viata evreilor înainte de război și cercetările privind Holocaustul

EXPOZIȚIE VIRTUALĂ DE DOCUMENTE ISTORICE, ORGANIZATĂ DE BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A UPSC

Expoziția de documente istorice este consacrată Zilei Internaționale pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului, instituite de ONU în 2005, prin Rezoluția 60/7, care solicită statelor membre să realizeze programe educaționale, prin care generația tânără să învețe lecțiile Holocaustului pentru a preveni orice acte posibile de genocid.

Obiectivul urmărit de organizatorii expoziției este promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței, în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță.

Argument

În 1995 poporul evreu împreună cu întreaga lume a marcat 50 de ani de la terminarea celui de-al Doilea Război Mondial. Momentul victoriei a rămas în conștiința noastră istorică drept unul de bucurie și tristețe: bucurie la sfârșitul celui mai crud război din istoria omenirii și tristețe din cauza pierderii unei treimi din poporul evreu.

Ziua victoriei a sosit foarte târziu pentru poporul evreu. Marile comunități în sânul cărora s-au născut bărbați și femei renumiți în toate sferile de activitate au fost șterse de pe fața pământului. În acel moment supraviețuitoarii - rămășițele evreimii europene, 1.200.000 de bărbați și femei dezrădăcinați din casele lor - și-au asumat uriașa sarcina de a-și reconstrui viața.

Crearea Unității Pedagogice

Cu ocazia aniversării a 50 de ani de la eliberare, Muzeul Diasporei Evreiești, Muzeul Luptătorilor din Ghetouri și Yad Vashem au colaborat la crearea unei unități pedagogice, intitulată *Reîntoarcerea la viață - Supraviețuitoarii Holocaustului: de la eliberare și până la reîntoarcere*.

Acest epizod istoric a avut loc între două evenimente majore: Holocaustul și crearea statului Israel. Această *Unitate pedagogică* a avut drept scop de a demonstra cum, în ciuda ororilor suferite, supraviețuitoarii Holocaustului au avut o motivație de fier în a-și reconstrui viața personală și cea națională. Principalele manifestări ale acestei dorințe au fost crearea de școli pentru copii și centre de educație profesională pentru adulți, fondarea kibbutzurilor de imigrare în Israel și o rată de nașteri înaltă.

Referințe asupra documentelor istorice prezentate în cadrul expoziției:

„Copii evrei în Transnistria: Unitate de învățare pe tema Holocaustului 1941-1942. Resurse pentru profesori”

Această publicație este bazată pe povestea Hanei Meler-Faust, născută în orașul Rădăuți din sudul Bucovinei. În perioada adolescenței Hana, împreună cu familia ei, a fost deportată de către autoritățile române din orașul natal la Șumilova, localitate aflată pe malul râului Bug. Hana descrie copilăria fericită în sânul familiei, tragedia adusă de ordinul de deportare, suferințele îngrozitoare îndurate în Transnistria până la repatriere.

„Copii evrei în Transnistria: Unitate de învățare pe tema Holocaustului 1941-1942. Manual pentru elevi”. Manualul se bazează pe amintirile Hanei după terminarea războiului și evocă suferințele îndurate în perioada Holocaustului.

„Reîntoarcerea la viață. Supraviețuitoarii Holocaustului: de la eliberare și până la reîntoarcere” este o unitate pedagogică destinată elevilor cu vârstele între 12-18 ani. Materialele oferite ilustrează experiențele de viață ale supraviețuitoarilor între două evenimente majore, care au avut loc de-a lungul câtorva generații: Holocaustul și crearea statului Israel. Manualul încurajează dezbaterile pe marginea dilemelor personale cu care s-au confruntat supraviețuitoarii după terminarea războiului, prin intermediul unui spectru bogat de mărturii traduse pentru prima dată în limba română.

Expoziția conține și câteva filme în format DVD. Filmul intitulat *Adio pentru totdeauna* - descrie procesul de deportare a Hanei Meler-Faust împreună cu mama sa Rivka Faust, cu sora sa geamănă Fritzi, cu membrii familiei sale și cu locuitorii evrei ai orașului său în Transnistria, în sud-vestul Ucrainei. A urmat studiul de educatoare și a lucrat ca educatoare timp de 28 de ani; pelicula *Reîntoarcerea la viață* este bazată pe fapte reale. Se descrie procesul de reabilitare a cinci supraviețuitoari ai Holocaustului: Joseph Chemez, Aviva Unger, Dov Freiberg, Miriam Akavia și Cela Lieberman.

În cadrul expoziției sunt prezentate numerotate postere, împărțite în funcție

de subiecte. Fiecare subiect reprezintă o etapă a procesului întoarcerii la viață din momentul în care s-a terminat războiul și până la imigrarea supraviețuitoarilor în Israel sau în alte țări:

Eliberarea - ziua salvării, dar și începutul evaluării dezastrului și a efortului de a aduna frânturile de viață și de a construi un nou început (posterele 1,2,3).

Întâlnirea cu Brigada Evreiască - prima întâlnire a supraviețuitoarilor cu membrii yishsurv-ului s-a realizat prin intermediul soldaților evrei din armata britanică. Priveliștea oamenilor în uniforme, cu steaua lui David pe umăr, i-a înflăcărat pe supraviețuitoari și le-a trezit un sentiment de mândrie națională și identificare cu poporul lor (posterul 4).

Tentativa de a se întoarce acasă - luptătorii din ghetouri, partizanii și evreii care se refugiaseră în păduri încearcă să se întoarcă la casele lor, căutându-și în același timp familiile și rudele (posterele 5,6).

Pogromul din Kielce - peste 70 de evrei care au supraviețuit războiului sunt uciși de către locuitorii polonezi în orașul Kielce și împrejurimile lui. După acest pogrom, evreii pierd orice speranță și decid să părăsească Polonia (posterul 7).

Între granițe - fuga din Polonia a supraviețuitoarilor evrei, care a început în mod spontan după eliberare, se transformă într-o mișcare de evadare organizată de către tineri ce au manifestat inițiativă, responsabilitate și calitate de conducători în scopul de a-i aduce pe supraviețuitoarii în Israel (posterele 8,9).

Dezrădăcinați și fără țară - în vara anului 1945 sunt create lagărele pentru evreii din regiunile aflate sub controlul armatei americane în Germania și Austria. Aceste lagăre au fost definite drept comunități de persoane dislocate, aflate sub protecție militară, și au fost deservite de către echipele de la UNRRA, Joint și alte organizații umanitare evreiești. Viața în aceste lagăre era plină de activitate și de optimism, în ciuda condițiilor limitate (posterele 10, 11, 12, 13, 14).

Un cămin nou dincolo de mare - porțile Statelor Unite ale Americii, Canadei și restul țărilor europene au rămas închise în fața supraviețuitoarilor Holocaustului, dezrădăcinați din țările lor de origine. Până în 1948 numai 12.000 dintre ei au emigrat în Statele Unite ale Americii (posterul 15).

Biblioteca Științifică propune cadrelor didactice și tuturor celor interesați de a se familiariza cu subiectele Expoziției să aleagă subiectul potrivit spre aplicare în realizarea activităților de învățare cu elevii cu vârstele cuprinse între 12 și 18 ani.

Elizaveta GLOBALA, Bibliotecar principal BȘ UPS „ION CREANGĂ”

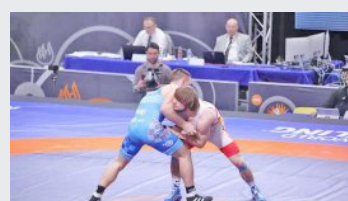
Cinci medalii pentru luptătorii moldoveni la Zagreb Open

(Continuare din pag. 4)

Erika Bognár, vicecampionă europeană la juniori în 2019, scor 7-1. Apoi le-a învins în primul minut prin tuș pe Laura Stanelyte (Lituania) și, respectiv, Lauren Crisanne Mason (SUA). În finala mare conațională noastră a cedat în fața japonezei Moe Kiyooka, în 2022 campionă mondială la U-20 și U-23. Eleva antrenorilor Andrei și Petru Chiperi a preluat conducerea cu 2-0, însă rețaza s-a încheiat cu 2-6 în favoarea adversarei, care până la urmă a câștigat și meciul.

La masculin, luptătorul nostru de stil greco-roman, Alexandrin Guțu (20 de ani, 77 kg), a avut o evoluție de-a dreptul impresionantă, dând dovadă de energie debordantă, pregătire fizică de excepție, tehnică elevată și dorință nestăvilită de a învinge. În prima partidă el pur și simplu „l-a desființat” pe Mikko Pelteri Peltokangas (Finlanda), biruindu-l în minutul 2 prin tuș.

În următoarele două meciuri sportivul antrenat de Roman Zgardan și Mihail Cucul a dominat copios, câștigând cu același scor, 4-1, în fața lituanianului Paulius Galkinas și iranianului Amin Yavar Kaviyanejad, ultimul fiind vicecampion mondial U-23 în 2021. În semifinale, atletul originar din Ermoclia, Ștefan Vodă, a ieșit victorios într-o luptă încrâncenată cu croatul Antonio Kamenjašević (26 de ani), medaliat cu bronzul european în 2021, scor la limită 4-3 (3-0 după prima repriză).

Finala 1-a adus în fața sportivului nostru pe un alt reprezentant al redutabilei școli iraniene de lupte, Mohammadali Geraiem (28 de ani), multiplu medaliat cu bronz la Mondiale, locul 5 la Jocurile Olimpice de la Tokyo desfășurate în 2021. Partida a fost una extrem de echilibrată: Alexandrin Guțu și-a adjudecat primul punct al confruntării, dar asiaticul a reușit să iasă în avantaj (1-2). Pe final, moldoveanul a izbutit să egaleze scorul, iar învingătorul a fost stabilit folosindu-se criteriul departajării, prin acțiunea punctată cel mai bine, astfel câștigând luptătorul din Iran.

Irina Rîngaci și Iulia Leorda - medaliat cu bronz

Un parcurs demn de toată lauda a avut și Irina Rîngaci (21 de ani, 68 kg), care în calificări a depășit-o prin tuș pe o luptătoare cu o constituție extrem de atletică din Canada, Olivia Grace Di Bacco (28 de ani), campionă pan-americană. În sferturi, compatrioata noastră mai obține o victorie prin tuș în duelul cu indiana Radhika, în 2022 campionă

a Asiei la U-23 și medaliată cu bronz la Mondialele U-23 în 2021. În semifinale Irina a fost învinsă de franțuzoica Koumba Selene Larroque (24 de ani), campionă europeană în 2021 și medaliată cu bronz la Mondiale 2022, viitoarea câștigătoare a competiției. Discipola lui Andrei și Petru Chiperi (profesorii-antrenori la Liceul Internat Republican cu Profil Sportiv din Chișinău) a deschis scorul, însă pe final de repriză a pierdut 2 puncte, dar a evitat înfrângerea prin tuș. În a doua parte a meciului ea preia conducerea cu 3-2 și iarăși pe final de repriză adversara reușește procedul victorios, scor final 3-7. În meciul pentru bronz, sportiva din Sărățica Veche, Leova, a dispus de Solin Nicole Piearcy (SUA), printr-o dominare constantă a ostilităților de pe covorul de lupte: 6-0. În cat. 53 kg, Iulia Leorda (28 de ani) a trecut de Shokhida Akhmedova (Uzbekistan), câștigătoare Jocurilor Olimpice de Tineret de la Buenos Aires 2018 (și-a asigurat din debut un avantaj de 2-0, pe care l-a păstrat cu mult profesionalism) și de maghiara Stalvira Orshush, campionă continentală în 2021 (4-1). În partida din sferturi, disputată contra medaliatului cu bronzul olimpic la Tokyo, Bolortuyaa Bat-Ochiryn (Mongolia, 25 de ani), atleta din Cimișlia conducea cu 3-1, fiind egalată pe final (3-3) și cedând la criteriul departajării prin ultima acțiune punctată.

În recalificări, discipola tehnicienilor Petru și Andrei Chiperi (tatăl și fiul) a obținut o victorie muncită, la limită (2-1), în lupta cu Alisha Sue Hawk (SUA), deținătoarea „bronzului mondial” U-23 de anul trecut. Iar în finala mică Iulia Leorda și-a demonstrat supremația în fața canadienei Diana Weicker, prin victorie înainte de expirarea timpului regulamentar, scor 10-0.

Prin rezultatele obținute la Zagreb Open, luptătorii moldoveni au arătat că în acest an preolimpic sunt gata să abordeze cu întreaga seriozitate opțiunea de calificare la Jocurile Olimpice de la Paris, 2024.

Iulian BOGATU

ATENȚIE! CONCURS!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concurs pentru ocuparea funcției vacante de director al Fondului Special pentru Manuale.

Dosarele pot fi depuse la minister (mun. Chișinău, Piața Marii Adușări Naționale, 1): Secția managementul documentelor, biroul nr.330, orele de program: 8.00-17.00, pauza de masă: 12.00-13.00.

Telefoane de contact: 0 22 23 33 20; 0 22 23 27 62.

Informațiile suplimentare despre concurs pot fi accesate la rubrica „Anunțuri” de pe site-ul ministerului: www.mec.gov.md

CONCURS!

Direcția Educație a Consiliului Raional Edineț anunță concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de:

director al IP Gimnaziul Gașpar, s. Gașpar;
director al IP Gimnaziul Cupcini, or. Cupcini.

Surse de obținere a informației privind concursul sunt: pagina WEB a Direcției Educație a Consiliului Raional Edineț (edinet.educ.md) și nr.de tel.024622097. Data limită de depunere a dosarelor este 03.03.2023.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 9085.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc

REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic

REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Țurcan

CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea

MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>